

تاریخ خانه‌سازی و شهرسازی در ایران بر اساس شاهنامه

در نشست تخصصی شاهنامه‌پژوهی که در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد، به معنی دیو و موضوع دیوان در شاهنامه پرداخته شد و همچنین تاریخ خانه‌سازی و شهرسازی در ایران بر اساس شاهنامه مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت.

به گزارش ایلنا به نقل از خانه اندیشمندان علوم انسانی، نشست ماهانه شاهنامه‌پژوهی تخصصی با حضور استاید و صاحب‌نظران و شاهنامه‌پژوهان، به دبیری محمد رسولی (شاهنامه‌شناس) با بررسی سرآغاز جنگ‌های ایران و توران، و همچنین تاریخ خانه‌سازی و شهرسازی در ایران براساس شاهنامه، در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد، و مطرح شد که انسان ایرانی از آغاز سپیده‌دم تاریخ در دوران کیومرث نوعی از خانه‌سازی را دانسته بود و سپس به تدریج بر نوع و گونه و کیفیت آن افزوده است؛ تا حدی که در زمان جمشید این هنر به اوج خود رسید. در این نشست، منوچهر پیشوا به پژوهش‌های خود به تاریخچه معماری و به ویژه هنر «طاق زن» اشاره کرد و گفت: متأسفانه شاهد هستیم که بسیاری از هنرهای معماری دوره اشکانیان، منسوب به ساسانیان شده است.

در ادامه این نشست به نکته مهم «پیدایش گردونه، ارابه» در شاهنامه اشاره شد که ایرانیان از آغاز کار منوچهر دارای آن بودند، و سیدجعفر سیدموسوی فعال فرهنگی و شاهنامه‌پژوه، در این باره گفت: در برخی آثار باستانی و مساجد قدیمی، ازجمله و به طور مشخص در مسجد یزد، تصویر گردونه و گردونه مهر را کشیده‌اند. این امر نشان می‌دهد تصویر این گردونه به شبیه به همان صلیب شکسته معروف است، ارتباطی با حزب نازی آلمان نداشته است و از دیرباز وجود داشته و نشانی ایرانی است.

محمد رسولی نویسنده کتاب «نگاهی نو به شاهنامه» بیان داشت: اینکه در شاهنامه می‌خوانیم تهمورث، «دیوان را به افسون بیست» اشاره به پیشرفت علم و دانش دارد، زیرا افسون در لغت معنی چاره، تدبیر، دانش، فن و شگرد و شگردشناسی دارد. در اینجا انسان ایرانی با پیشرفت خود، فرا گرفته بود چگونه دانش و رموز علوم و قوانین هستی و فیزیک و شیمی را کشف کند. این توانمندی و توفیقات در کنار باورمندی به اینکه همه دانش‌ها نزد خداست، مسبب می‌شود که در شاهنامه بخوانیم، دیوان «نیشنن به خسرو پیام‌وختند» و بخوانیم که تهمورث «از ایشان دو بهره به افسون تاحد امکان باتسلط بر علم و دانش، امور را پیش بردند و هر کجا که علم به آن نرسیده بود، با مقاومت و پایداری و امکانات فیزیکی زندگی را اداره می‌کردند. شایان ذکر است، نشست‌های شاهنامه‌پژوهی تخصصی بیش از دو سال است که در اواخر هر ماه در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار می‌شود.

اولین روزنامه سراسری تخصصی صنعت ساختمان کشور KHAMAN.IR

دوشنبه ۲۳مهر ۱۳۹۵

چالش غفلت مسئولان از آمایش سرزمین توسعه نامتوازن شهری را به دنبال داشته است، به طوری که در حال حاضر شاهد توزیع ناعادلانه منابع و جمعیت در پهنه سرزمینی هستیم.

«خانمان» بررسی می‌کند

آمایش سرزمین، گم‌شده توسعه شهری

غفلت مسئولان از آمایش سرزمین، توسعه نامتوازن شهری را به دنبال داشته است؛ به طوری که در حال حاضر شاهد توزیع ناعادلانه منابع و جمعیت در پهنه سرزمینی هستیم. مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی اعلام کرده است: «توسعه شهری

و شهرسازی در ایران ساختاری بیمارگونه داشته و بر اساس سه رکن اقتصادی، توسعه اجتماعی و حفاظت محیط زیست بنا نشده است. پیاده‌سازی این الگوی غلط نه تنها بر رفاه و زندگی ساکنان تاثیرگذار بوده بلکه برای نسل آینده هم خطرناک است.»
برای عبور از این چالش، کارشناسان معتقدند در کوتاه مدت امکان‌پذیر نیست و باید با اتخاذ تدابیری در بلندمدت منتظر گشایش باشیم.

روزنامه «خانمان» در شماره امروز به بررسی توسعه نامتوازن شهری و شهرسازی پرداخته است که در ادامه می‌خوانید.

سیاه‌چاله‌ای به نام تهران

در همین زمینه وحید شقاقی شهری، اقتصاددان و استاد دانشگاه به «خانمان» گفت: از آنجایی که سیاست آمایش سرزمین را در توسعه شهری و شهرسازی در نظر نگرفته‌اند، در این زمینه با شکست مواجه شدیم و به همین علت شاهد ایجاد سیاه‌چاله‌ای به نام تهران هستیم.

وی افزود: تهران را به سیاه‌چاله تشبیه کردم، چون به تدریج ایجاد می‌شود و همه چیز را درون خود می‌کشد. درواقع پایتخت به علت ضعف سرمایه‌گذاری، توسعه نامتوازن و تمرکزگرایی در نظام بودجه، به این حال‌وروز

افتاده است.

شقاقی ادامه داد: به این ترتیب بسیاری از روستاییان تمایل دارند به پایتخت مهاجرت کنند، به طوری که حدود ۲۰ میلیون نفر در تهران و اطراف آن ساکن هستند و شهرهایی نظیر البرز، هشتگرد، پردن و پردیس در کنار آن شکل گرفتند. همچنین کارخانه‌ها، شهرک‌های تولیدی و صنعتی در تهران و اطراف آن رشد نامتوازی داشتند و اگر به شهرهای ایران سری بزنیم، با یک عقب‌ماندگی توسعه‌ای مواجه خواهیم شد. به طوری که برخی استان‌ها شرایط اولیه رشد و توسعه را ندارند که می‌توان در استان‌های سیستان و بلوچستان و خوزستان دید.

تهدیدات توسعه نامتوازن شهری

این کارشناس شهری تصریح کرد: از طرف دیگر بحران آب و فرونشست زمین به چالش توسعه نامتوازن شهری دامن زده است. برای مثال در حال حاضر استان اصفهان با این چالش دست‌وپنجه نرم می‌کند که می‌تواند حتی تهدیدی برای تمدن ایران باشد.

وی در پاسخ به این سوال که توسعه شهری نامتوازن چه تبعاتی به همراه دارد، گفت: موجب مهاجرت بی‌رویه به کلانشهرها و سرریز شدن جمعیت‌شان می‌شود. در مقابل روستاها خالی از سکنه خواهند شد که می‌تواند یک تهدید امنیتی باشد. در این میان برخی استان‌ها به علت نبود سرمایه‌گذاری، با فرسودگی زیرساخت‌ها مواجه هستند که تهدیدی برای اقتصاد این استان‌ها خواهد بود.

نتیجه ۵ دهه بی‌تفاوتی

شقاقی در ادامه تاکید کرد: این مشکلاتی که در شرایط کنونی برخی استان‌ها با آن مواجه هستند، در کوتاه‌مدت به‌وجود نیامده

است؛ بلکه ریشه‌د در نادیده گرفتن آمایش سرزمین، طی پنج دهه گذشته و نبود نگرش تخصصی دارد.

اصلاحات زمانبر است

وی در پاسخ به این سوال که چه اقداماتی باید انجام داد تا توسعه نامتوازن شهری را مهار کرد، گفت: برگشت از این مسیر زمانبر خواهد بود و نیاز به اصلاحات تدریجی خواهد داشت. برای این منظور باید زیرساخت‌ها در سراسر کشور توسعه یابد. همچنین باید در نظام برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی تمرکززدایی کرد. در گام‌های بعدی باید مراکز ثروت و قدرت را از تهران به استان‌های دیگر منتقل کنیم. درواقع باید سرمایه‌گذاری گسترده‌ای در پهنه ایران مبتنی بر آمایش سرزمین انجام شود.

تبعات توسعه نامتوازن شهری

همچنین جواد رحیم‌پور، کارشناس شهری در این زمینه به «خانمان» گفت: توسعه شهری نامتوازن بحران کم‌آبی را به دنبال داشته است. از سوی دیگر ساخت‌وساز انبوه موجب شده تا منابع خاکی تخریب شود. به طوری که شاهد هستیم در فضای سبز نظیر جنگل‌ها دست به ساخت‌وساز می‌زنند. همچنین در حال حاضر برخی کلان‌شهرها با فرونشست زمین مواجه هستند که آثار آن در شهرهای کوچک و بزرگ قابل رویت است.

علت شکل بی‌قواره شهرها

وی به علت رشد نامتوازن شهرها اشاره کرد و گفت: رشد جمعیت موجب شده تا اقتصاد شهری با کمبود منابع مواجه شود و نظام مدیریت شهری نتواند به صورت خودکفا و مستقل عمل کند، به همین علت به

«خانمان» بررسی می‌کند

آمایش سرزمین، گم‌شده توسعه شهری

تراکم‌فروشی روی آوردند. فرقی هم نمی‌کند، در شهرهای کوچک و بزرگ دیده می‌شود که درنهایت موجب شکل‌گیری بی‌قواره شهرها شده است.

راه‌عبور از چالش

این کارشناس شهری به راه‌های عبور از چالش توسعه نامتوازن شهری پرداخت و گفت: دولت باید از نظر سیاسی و اداری تمرکززدایی کند و خدمات اقتصادی، فرهنگی و بهداشتی را به صورت متناسب در کل کشور توزیع کند. به این ترتیب تقاضا در کلان‌شهرها پایین می‌آید و عرضه زمین خودبه‌خود افزایش می‌یابد. در حال حاضر شاهد هستیم تورم‌زمین و مسکن در حال افزایش است، چراکه توازن بین عرضه و تقاضا نیست و بسیاری از روستاییان برای بهره‌گیری از خدمات و دستیابی به موقعیت شغلی به کلان‌شهرها مهاجرت کرده‌اند.

خطا در شهرسازی

رحیم‌پور با بیان اینکه در شهرسازی هم با معضلاتی مواجه هستیم، گفت: شهر یک محیط زنده است و باید نیازهای خود را تامین کند، اما شاهد هستیم در شهرهای اقماری این‌گونه نیست و تبدیل به شهرهای خوابگاهی شده‌اند و ضعف در زیرساخت‌های فرهنگی، آموزشی، اقتصادی، بهداشتی و حمل‌ونقل در این شهرها دیده می‌شود. به طوری که افراد باید برای دستیابی به شغل راهی کلان‌شهرها شوند. این کارشناس شهری در پایان خاطرنشان کرد: مدیریت ضعیف شهری موجب شده تا برای رفع تقاضای مسکن، بدون تامین زیرساخت‌ها دست به ایجاد شهرک‌های اقماری بزنند که نتیجه مطلوبی نداشته است.

قاچاقچی لوازم خانگی با جرمه ۱۲میلیاردی نقره داغ شد

مدیرکل تعزیرات حکومتی لرستان از محکومیت ۱۲ میلیارد و ۵۵۶ میلیون ریالی قاچاقچی لوازم خانگی خبر داد.

به گزارش مهر، علیرضا لطفی گفت: پرونده قاچاق لوازم خانگی به ارزش ۶ میلیارد و ۲۷۸ میلیون ریال در شعبه چهارم بدوی و ویژه رسیدگی به تخلفات قاچاق کالا و ارز تعزیرات حکومتی شهرستان خرم‌آباد رسیدگی شد.

وی افزود: شعبه با توجه به مدارک موجود، اتهام انتسابی را محرز و علاوه بر ضبط کالاهای کشف شده، متخلف را به پرداخت ۶ میلیارد و ۲۸۷ میلیون ریال جزای نقدی معادل ارزش کالا محکوم کرد.

لطفی گفت:شعبه همچنین با توجه به اینکه ارزش وسیله نقلیه بیشتر از ارزش کالاهای کشف‌شده است، ۶ میلیارد و ۲۷۸ میلیون ریال معادل ارزش کالا به جرمیه اضافه و متخلف را جمعاً به پرداخت ۱۲ میلیارد و ۵۵۶ میلیون ریال جرمیه نقدی محکوم کرد.

با گزارش مأموران نیروی انتظامی پیرامون کشف کالای قاچاق در محور پل زال-خرم‌آباد، پرونده این تخلف برای رسیدگی به تعزیرات حکومتی ارسال شد.

تاکید قالیباف بر استفاده از ظرفیت ایران در حوزه خدمات مهندسی

محمد باقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی در دیدار با محمدطاهر ذاکرزاده، رئیس مجلس نمایندگان تاجیکستان، بر استفاده از ظرفیت ایران در حوزه‌های خدمات مهندسی و دانش‌بنیان تاکید کرد. قالیباف در این دیدار با اشاره به ظرفیت ایران در حوزه خدمات فنی مهندسی، گفت: ما در حوزه خدمات مهندسی، دانش‌بنیان‌ها و موضوعات مربوط به تکنولوژی ظرفیت‌های بسیاری خوبی داریم و می‌توانیم از این ظرفیت برای توسعه ارتباطات استفاده کنیم، به ویژه اینکه در این حوزه‌ها بخش خصوصی و دانشگاه‌ها نیز فعال هستند.

وی با اشاره به اینکه پارلمان‌ها می‌توانند در این مسیر به تسهیل و ارتقای روابط کمک کنند، اضافه کرد: ما هم‌زمان، هم‌کیش و همسایه هستیم و باید از این ظرفیت برای توسعه روابط استفاده کنیم.

رئیس مجلس کشورمان افزود: ما در حوزه خدمات مهندسی در دنیا تراز خوبی داریم که می‌توان از این ظرفیت برای طراحی و اجرا و ساخت راه، سد و پروژه‌های مربوط به برق و انرژی تا مسائل کشاورزی استفاده کرد.

رئیس مجلس نمایندگان تاجیکستان در این دیدار ضمن دعوت از قالیباف برای سفر به دوشنبه، اضافه کرد: توسعه روابط امری ضروری است که باید آن را پیگیری کنیم. ایران و تاجیکستان دو کشور دوست و همسایه هستند و باید از این ریشه‌ها به‌عنوان فرصتی برای تقویت روابط اقتصادی به درستی استفاده کرد.